

nemški. Iz več pisem zvemo, kako hvalijo ljudje postavno in moško vedenje gospoda župnika, kako pa je nasprotno Vesteneckov odgovor vzbudil skoro splošno nevoljo zdaj pod ministerstvom Taaffeovim.

— (*Vabilo k XLIX. odborovi skupščini Matice slovenske*) v sredo 10. novembra t. l. ob 5. uri popoldne v Matičini hiši na Bregu.) Dnevni red: 1. Bere se zapisnik 48. odboroze seje. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo odseka za izterjanje zaostankov. 4. Poročilo književnega in gospodarskega odseka. 5. Posamesni nasveti.

— Tržaški časnik „Edinost“ piše o kolizeji tako-le: Ljubljanski kolizej nas spominja na Herostrata. Herostrat, ki si ni mogel pridobiti slavnega imena, zažgal je efezejsko svetišče boginje Diane in tako ostal svetu v neblagem spominu. Ljubljanski kolizej, o katerem je slavnj Prešerin rekel, da bo trl devištvo krščencam s kolesom, pridobil je tudi večini ljubljanskega mestnega zbora neslavno ime, ker se je ona v to staro deviško, v neki jami proti Šiški stoječo podrtijo tako zaljubila, da je 60.000 gold. na-nj posodila in ga s tem tako rekoč kupila. Boljše bi bilo, da se je ta denar v Ljubljano vrgel, ker popravljanje te počene in raztrgane kolibe bo polnilo sod brez dna. Ljubljanski nemčurji hočejo to razdrapano poslopje ponuditi ministerstvu za vojašnico, če tudi je zdravstvena komisija izrekla, da je nezdavno. Da take ponudbe ministerstvo ne sprejme, to je gotovo; potem pa naj sedejo ljubljanski nemčurski svetniki na razvaline kolizeja ter naj zakrožijo jeremijado, da bodo na veke sloveli.

— „*Maria Theresia und das Land Krain 1740 bis 1780*. Dem Volke erzählt von P. v. Radics. Verlag und Druck von J. Krajec in Rudolfswerth.“ — Tako je naslov zanimivi nemški knjigi, ki opisuje cesarico Marijo Terezijo slavnega spomina in kaj je storila za deželo kranjsko v letih 1740. do 1780. svojega vladarstva za materijelno blagostanje, za cerkev in šolo, za povzdigo umetnosti, za razvoj slovenskega jezika, za napredek mnogoterih razdelkov kmetijstva itd. Povod tej knjigi, posvečeni preblagorodni gospej pl. Ani Kalini, je to, da 29. dne novembra bode 100 let, kar je cesarica Marija Terezija umrla (29. novembra 1780.), ki je vladarstvo nastopila leta 1740. Spomenica je tedaj na stoletnico preblage cesarice. V narodnem oziru je posebno mikaven spis pod nadpisom „Das Slovenische“ (slovenščina), kjer častiti naš pisatelj pravi, da „cesarica Marija Terezija bila je prva, ki je s prestola vladarskega oklicala, da podlaga vsi dalji omiki in razvoju narodov je gojitev materega jezika.“ Pridrži si celi ta razdelek priobčiti v prihodnjem listu, povemo danes le še to, da je knjiga velike vrednosti sama po sebi, v kateri gosp. Radics zopet kaže, kako vsestransko je izveden v zgodovini naše domovine, — da pa je tudi tiskar gosp. Krajec pokazal, kako lično in prav po modèrnem okusu zna tiskati knjige.

— Iz Amerike pišejo tisti naši rojaki, ki so šli v družbi gosp. Starihe tje dela in zaslužka iskat, da jim prve dni ni šlo nič kaj po volji, zdaj so pa že dobili primeroma dobrega dela. Nekateri so šli celó do Wabashe ob reki Mississippi, kjer je uže več Kranjcev in imajo katoličani jako lepo cerkev; dekan je gospod J. Trobec, kaplan pa gosp. Jeram; drugi pa so ostali po drugih mestih. Sploh Kranjce in tudi druge Slovence tam radi imajo, ker so pošteni, pridni in pri delu bolj vztrajni, kakor narodi drugih jezikov. Ker je v Wabashi zdaj tudi slovenski mladeneč iz Ljubljane, ki je obljubil pošiljati raznih poročil o obrtniji, kmetijstvu itd.,

bodo „Novice“ večkrat lahko kaj mikavnega povedale iz tistih krajev severne Amerike, kjer si tudi Slovenci milejše domovine in boljšega stanja iščejo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. Rekli smo zadnjič, da potovanje cesarjevo po Šlezkem se sme smatrati za danico boljše prihodnosti ondašnjim Čehom in Poljakom. En dokaz med drugimi je ta-le dogodba: Ko je cesar željo izrekel, da hoče iti poslušat, kako se na Tešenskem učiteljišči uči, stopil je deželni načelnik k njemu ter rekel: „Ali, veličanstvo, tega ni v programu“, odgovoril mu je ostro cesar: „Mene ne briga program, jaz to želim“, in kar naglo je šel v učiteljišče ter ukazal, naj se izprašujejo učenci iz veronauka v nemškem in českem jeziku, potem iz českega in poljskega jezika. Povsod se je za česko in poljsko narodnost jako zanimal in razodeval, kako veljavo daje deželnim jezikom. Iz tega se vidi, da cesar hoče, da postane meso in kri njegova v prestolnem govoru izrečena beseda, da se mora vsem narodnostim pravica goditi.

— O delegacijah ni dosihmal nič posebnega omeniti. Iz izjav ministra vnanjih zadev barona Haymerle-a nismo zvedeli nič gotovega o turških zadevah; veliko je govoril, a nič povedal; se ve pa, da vnanje zadeve se ne dadó na veliki zvonec obesiti. — Skupne (avstrijsko-ogerske) državne potrebščine za leto 1881 so preračunane na 116 milijonov 814 985 gld., tedaj za 8 milijonov 739.402 gld. več ko lani. Od celega zneska pride na Avstrijo 75 milijonov 259.567 gld., na Ogersko pa 32 milijonov 254.100 gld. plačila.

— Vse kaže, da bode skupščina poštenih, to je, konservativnih Nemcev, ki bode ta mesec v Lincu, mnogobrojna. Iz vseh nemških dežel se oglašajo možaki, katerim uže presedajo laži nemčurskih ustavovercev, ki Slovanom ne privoščijo njihovih pravic. „Tiroler Stimmen“ pišejo o nemško-konservativnem „parteitagu“ med drugim to-le: „Zdaj se ima odkriti velika laž, da liberalci in judje zastopajo nemško ljudstvo, da bo to slepec lahko videl. To je namen „parteitaga“ konservativnih, to je, poštenih Nemcev. Konservativcu ni za prazno demonstracijo, on ne bo igral burk, kakor jih igrajo liberalci, on ne postavi na dnevni red samo le narodno vprašanje, izmišljene narodne nevarnosti, on se bo pečal tudi s političnimi in gospodarskimi prašanji, katerih se liberalci tako ogibljejo. In prav tega se liberalci strašno bojé, ker čutijo, da celó preprosti kmet lahko spozná, na katero stran mu je stopiti.“

Iz Turčije. — Ulčinja še nimajo Črnogorci, kajti zopet je le laž, da ga jim Turčija izroči 28. dne oktobra; menda bode sodni dan poprej, ko Črnogorci dobijo svojo zemljo nazaj.

Žitna cena

v Ljubljani 30. oktobra 1880.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 26 kr. — banaška 10 gold. 57 kr. — turšice 6 gold. 34 kr. — soršice 8 gold. 50 kr. — rži 6 gold. 66 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 4 gold. 87 kr. — ajde 5 gold. 36 kr. — ovsa 3 gold. 25 kr. — Krompir 2 gold. 32 kr. 100 kilogramov.